

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/381/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203453
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203453.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu Z. Z., s.r.o., so sídlom T., T. věžňů XXXX/XX, W. Y., S. republika, IČO: 26 429 705, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Y. C., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom C., A. XXX/X, t.č. na neznámom mieste, v konaní zastúpená ustanovenou opatrovníčkou, Y. E. T., zamestnankyňou Okresného súdu Rožňava, o zaplatenie 276,- € s prísl., o odvolaní združenia Spolok právnej ochrany spotrebiteľa (SPOS), so sídlom Košice, Čajakova 1, zast. JUDr. Jánom Dorkinom, advokátom, Rožňava, Nám. baníkov 17/33, proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava z 9. marca 2015 č.k. 8C 322/2013-83

rozhodol:

Zrušuje uznesenie.

odôvodnenie:

Žalobca podal dňa 28.3.2013 žalobu na uplatnenie pohľadávky v zmysle čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Súd prvého stupňa (ďalej aj „súd“) rozsudkom 8C/322/2013-62 z 20.11.2014, právoplatným 14.1.2015, zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 276,- €, spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 276,- € od 30.6. 2010 do zaplatenia, spolu so 6 % ročným úrokom zo zmenkovej sumy 276,- € od 13. 9. 2010 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 0,92 € v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Žalovanej tiež uložil povinnosť nahraďiť žalobcovi trovy konania vo výške 74,84 € v lehote do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu. Ďalším, v poradí tretím výrokom rozhodol, že v časti náhrady trov žalobcu proti vedľajšiemu účastníkovi, súvisiacich so vstupom vedľajšieho účastníka do konania, rozhodne osobitným uznesením.

Uznesením 8C 322/2013-83 z 9.3.2015 súd uložil združeniu L. T. sídlom V., S. X povinnosť nahraďiť žalobcovi trovy konania v sume 74,80 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet právneho zástupcu žalobcu. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 147 ods. 1, § 149 ods. 1 O.s.p. a dôvodil tým, že dňa 23.10.2013 oznámil L. T. I. L. (L.), so sídlom V., S. 1, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej, proti čomu žalobca namietal a žalovaná sa k vstupu nevyjadrila. Dňa 23.10.2014 bez konkrétnejšieho odôvodnenia vedľajší účastník oznámil, že vystupuje z predmetného konania. Žalobca následne oznámil súdu, že netrvá na podanej námietke neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka a uplatnil si náhradu trov konania, pretože vedľajší účastník svojím konaním zaviniť vznik trov. Tieto trovy pozostávajú z odmeny za právnu službu za vznesenú námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva z 2.12.2013 a zo späťvzatia tohto podania z 27.11.2014 spolu v sume 74,80 €.

Uznesenie napadol včas podaným odvolaním L., z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. f/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a uviedol, že do konania ako vedľajší účastník vstúpil z dôvodu, že skutočnosti, ktoré mu boli známe, nasvedčovali tomu, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, a preto

na ochranu žalovanej ako spotrebiteľky považoval za potrebné vstúpiť do konania. Keďže však daný vzťah bol v konečnom dôsledku posudzovaný ako nie spotrebiteľský, vystúpil z konania. ST. L. (L.) bol toho názoru, že pokiaľ ide o trovy konania, mal súd vo veci aplikovať § 150 O.s.p. Argumentoval, že podľa ustálenej súdnej praxe, aj v prípade, ak sú dané predpoklady pre použitie § 142 ods. 1 O.s.p. na rozhodnutie o trovách konania podľa všeobecných zásad náhrady trov konania, súd nemusí náhradu trov konania, účastníkovi, ktorý mal vo veci úspech priznať, ak dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie alebo zmeniť tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania právo.

Žalobca a žalovaná boli v odvolacom konaní nečinní.

Odvolací súd prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že nie sú podmienky na potvrdenie uznesenia (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zmenu (§ 220 O.s.p.), preto uznesenie podľa § 221 ods. 1 písm. h/, i/, ods. 2 O.s.p. zrušil.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 veta prvá a tretia, ods. 4 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh. V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa § 147 ods. 1 O.s.p. účastníkovi alebo jeho zástupcovi súd uloží, aby uhradili trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ak ich spôsobili svojim zavinením alebo ak tieto trovy vznikli náhodou, ktorá sa im prihodila.

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že združenie L.) vstúpilo do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej z vlastného podnetu dňa 23.10.2013, žalobca 2.12.2013 doručil súdu námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva, o ktorej súd nerozhodol a dňa 23.10.2014 vedľajší účastník z konania vystúpil.

Z ustanovenia § 93 O.s.p. (v znení účinnom v rozhodnom čase, t.j. do 31.12.2014) nevyplýva, aby sa pre vystúpenie vedľajšieho účastníka z konania vyžadovalo splnenie nejakých osobitných podmienok. Vedľajší účastník môže z konania kedykoľvek vystúpiť a jeho postavenie vedľajšieho účastníka v konaní zaniká okamihom, kedy je súdu doručené oznámenie o jeho vystúpení z konania.

Z uvedeného vyplýva, že v čase, keď súd prvého stupňa napadnutým uznesením (z 12.2.2015) uložil združeniu L.) povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania, uvedené združenie už nebolo vedľajším účastníkom tohto konania (z konania vystúpilo 23.10.2014). V čase rozhodnutia súdu o tejto jeho povinnosti nebol subjektom zúčastneným na konaní, nemal postavenie vedľajšieho účastníka, preto ho súd nemohol zaviazat' na náhradu trov konania, a to ani na náhradu trov vzniknutých zavinením alebo náhodou, ktorá sa mu prihodila (§ 147 ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že Občiansky súdny poriadok v určitých prípadoch upravuje možnosť súdu uložiť náhradu trov konania aj subjektu, ktorý nemá postavenie účastníka, keď podľa § 147 ods. 2 a § 148 ods. 2 O.s.p. je možné náhradu trov konania vzniknutých účastníkovi alebo štátu uložiť svedkom, znalcom, alebo tým, ktorí pri dokazovaní mali nejakú povinnosť, ak zavinili trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, ale platná právna úprava neumožňuje súdu uložiť povinnosť nahradiť trovy konania niekomu, kto v čase rozhodovania súdu nemal už postavenie vedľajšieho účastníka.

Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne

zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky), alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane). Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich uzneseniach (napr. sp. zn. 6 MCdo 5/2013 z 19.3.2014, 6 MC 9/2013 z 20.6.2014, viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 739/2014 zo 6.11.2014)) vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Za tejto situácie, s prihliadnutím na skutočnosť, že v posudzovanej veci ide tiež o žalobu, ktorá má charakteristické znaky hromadných podaní (žalôb), že právne úkony žalobcu pokiaľ ide o vstup vedľajšieho účastníka do konania (námietka neprípustnosti vedľajšieho účastníctva) sú takisto totožné, nemožno hovoriť o účelnosti vynaložených trov za tento úkon žalobcu (námietka neprípustnosti vedľajšieho účastníka). Takisto je neúčelný úkon žalobcu súvisiaci s vystúpením vedľajšieho účastníka z konania, v ktorom si žalobca vlastne len vyčísľil trovy konania.

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepostupoval podľa uvedenej zásady a vôbec sa nezaoberal posúdením účelnosti, resp. neúčelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie žalobcu vo vzťahu k bývalému vedľajšiemu účastníkovi (či zástupca žalobcu vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t. j. či poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu).

Podľa § 151 ods. 1 veta prvá O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. V zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; ustanovenie § 166 sa nepoužije § 151 ods. 3 veta prvá O.s.p.).

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva možnosť súdu v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania, prípadne viacerých nárokov uplatňovaných v konaní, rozhodnúť o trovách konania medzi účastníkmi až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V prejednávanej veci však nešlo o uvedený prípad a súd napadnutým uznesením o trovách konania rozhodol spôsobom, aký platný procesný poriadok neprípúšťa. Súd pochybil, keď uznesením z 9.3.2015, vydaným po právoplatnosti rozsudku vo veci samej, rozhodoval o trovách konania, hoci pre takýto postup neboli splnené zákonné predpoklady. V rozpore s § 151 ods. 3 O.s.p. totiž tretím výrokom rozsudku z 20.11.2014 nerozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ale len vyslovil, že o nich rozhodne osobitným uznesením (rozsudok sa stal právoplatným 14.1.2015, o trovách súd rozhodol až 9.3.2015). Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, s poukazom aj na ustanovenie § 166 ods. 1 O.s.p. („ak nerozhodol súd v rozsudku o niektorej časti predmetu konania, o trovách konania alebo o predbežnej vykonateľnosti, môže účastník do pätnástich dní od doručenia rozsudku navrhnúť jeho doplnenie. Súd môže rozsudok, ktorý nenadobudol právoplatnosť, doplniť aj bez návrhu“) ak nejde o prípad, ktorý má na mysli ustanovenie § 151 ods. 3 O.s.p. - tak, ako je to aj v tejto veci, v ktorej sa súd neriadil dôsledne § 151 O.s.p. - samostatným uznesením o trovách konania možno rozhodnúť len do právoplatnosti meritórneho rozhodnutia. Navyše súd napadnutým uznesením rozhodol o tzv. separátnych trovách (§ 147 O.s.p.), o ktorých vzhľadom na ich charakter možno rozhodnúť len do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

Odvolací súd vzhľadom na uvedené procesnoprávne pochybenia súdu prvého stupňa spočívajúce v nesprávnej aplikácii platného procesného poriadku o trovách konania zrušil napadnuté uznesenie v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. i/ O.s.p., pretože na jeho vydanie dôvody neexistovali.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.